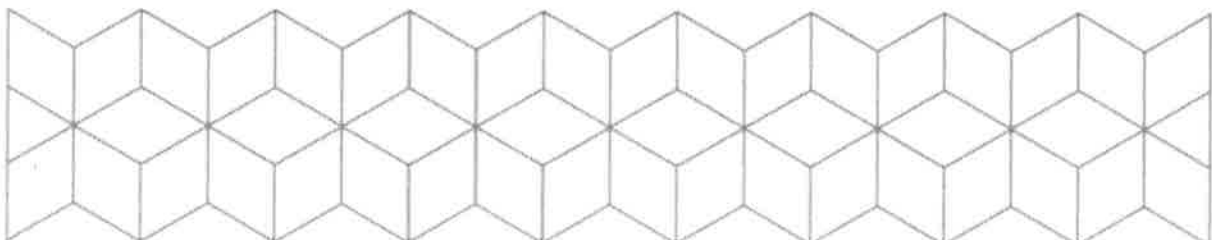

EKSAMEN

Emnekode: SFB10613	Emnenavn: Budsjettering og driftsregnskap
Dato: 11.1.2018	Eksamenstid: 4 timer
Hjelpemidler: Godkjent kalkulator	Faglærere: Atle Guttormsen
Om eksamensoppgaven og poengberegning: Oppgavesettet består av 7 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare oppgaven. Dersom du mener at oppgaveteksten er ufullstendig, har feil eller mangler, tar du selv de forutsetninger du mener er nødvendige for å svare på spørsmålene. Husk å skrive kandidatnummeret ditt på svararket du leverer.	
Sensurfrist: 1.2.2018 Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb www.hiof.no/studentweb	

Oppgave 1 (50 %)

Butikkjeden «Moteogsånn» eier en butikk som de kaller «Buksefabrikken». Denne fabrikk har to avdelinger, Materialavdelingen (forkortet M) og Tilvirkningsavdelingen (forkortet T), og produserer bukser for salg innen kjeden i Norge. Alle tall nedenfor er omregnet i norsk valuta.

Følgende budsjettall for året 2xx7 er tilgjengelige:

Årlig produksjon	12000 bukser
Standard mengde stoff pr bukse i avdeling M	1 kvadratmeter
Standard pris pr kv. Meter	10 kroner
Standard tid pr. Bukse i avdeling T	30 minutter
Standard lønnsats pr time (ingkl avgifter og tillegg)	60 kroner
Indirekte kostnader Materialavd.	60000 kroner
Indirekte kostnader Tilvirkningsavd.	72000 kroner
Budsjettert salgspris (til "Moteogsånn")	100 kroner

Følgende metoder benyttes ved innkalkulering av indirekte kostnader:

Indirekte kostnader M-avdelingen	% av direkte materialkostnader
Indirekte kostnader T-avdelingen	% av direkte lønnskostnader
Innkalkulerte faste administrasjonskostnader	20% av standard tilvirkningskost

- finn prosentsetningen for innkalkulering av indirekte kostnader i avdeling M og avdeling T
- Sett opp standardkalkylen etter selvkostmetoden

I året 2xx7 har det vært en **reduksjon** av varer i arbeid på 500 bukser og en **reduksjon** av ferdigvarelageret på 1000 bukser. Varer i arbeid har fått tilført alt material og er 30% ferdig i avdeling T.

- Finne kroneverdien av lagerendringene etter selvkostmetoden. Bruk samme fortegn som du ville benytte i standardkostregnskapet

Antall bukser som **både** ble påbegynt **og** ferdiggjort i perioden var 12210

- Finne antall solgte bukser

- e) Finn standard mengde material for virkelig volum i avdeling M.
- f) Finn standard mengde timer for virkelig volum i avdeling T
- g) Finn periodens standard tilvirkningskost og fullfør selvkostregnskapet på vedlagte skjema når du får oppgitt at virkelig salgspris pr enhet er den samme som budsjettert salgspris pr enhet. Virkelige kostnader er oppgitt på vedlagte skjema. **Skjema skal leveres inn som en del av besvarelsen, husk å skrive ditt kandidatnummer på arket.**
- h) Gi en kort vurdering av avvikene i standardkostregnskapet ut fra de foreliggende opplysningene. Hva ville du rapportert til ledelsen?

Oppgave 2 (50 %)

Bedriften «Arkivisten» importerer og selger arkivskap, hyllesystemer og lignende beregnet for næringsbruk. Pr 1. April 20x7 hadde balansen følgende poster:

Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Anleggsmidler	52 000 000	Aksjekapital	20 000 000
Varelager	5 900 000	Overkursfond	5 000 000
Kundefordringer	8 000 000	Annen egenkapital	8 500 000
Kontanter/bankinnskudd	300 000	Langsiktig gjeld	20 733 333
		Leverandørgjeld	4 666 667
		Skyldig lønn	65 500
		Skyldig arbeidsgiveravgift	774 000
		Skyldig feriepenger	450 000
		Skyldig mva	1 416 000
		Skyldig skatt	610 000
		Avsatt utbytte	200 000
		Annen kortsiktig gjeld	2 500 000
		Kassekreditt	1 284 500
Sum eiendeler	66 200 000	Sum EK og gjeld	66 200 000

I tillegg gis følgende opplysninger:

Anskaffelsesverdi eiendeler 65 000 000

Alle anleggsmidler avskrives lineært med 5% i året

Kassekreditt limit 2 500 000

Salgsopplysninger

Andel kontantsalg	20%
Resten er kredittsalg med gjennomsnittlig kredittid	30 dager
Budsjettert totalt salg i april (ekskl. Mva)	9 600 000

Kjøpsopplysninger mm.

Alt varekjøp skjer på kreditt med gjennomsnittlig kredittid	20 dager
Budsjettert varekjøp i april (ekskl. Mva)	5 200 000
Budsjettert lagerreduksjon ferdigvarer i april	630 000
Budsjetterte Andre driftskostnader (ekskl. Mva) i april	850 000

Det antas at varekjøpet skjer jevnt utover i måneden.

Andre driftskostnader betales kontant.

Låne-/bankinnskuddsopplysninger:

Avdrag langsiktige lån pr måned	83 000
Lånerenter som påløper og skal betales i april	85 000
Renter bankinnskudd (kapitaliseres månedlig)	1 250

Skatteopplysninger:

Betalbar skatt for april er oppgitt til 188 746,-

Se bort fra utsatt skatt. Ingen skatt skal betales til kemneren i april.

Lønns-/utbytteopplysninger:

Budsjetterte lønnskostnader i april ekskl. Arbeidsgiveravgift og feriepengesats er 1 480 000,-

Skyldig lønn utbetales i april. Se bort fra skattetrekk.

Arbeidsgiveravgiftssats er 14,1% og feriepengesats er 12%.

Det er ingen utbetalinger av feriepenger eller innbetaling av arbeidsgiveravgift i april. Avsatt utbytte skal utbetales i juni.

Opplysninger vedrørende merverdiavgift:

Skyldig merverdiavgift består av:

Skyldig merverdiavgift for jan/feb	1 016 000
Skyldig merverdiavgift for mars	400 000
Totalt skyldig merverdiavgift	1 416 000

Alt salg, varekjøp og andre driftskostnader er merverdiavgiftspliktig.

Merverdiavgift skyldig for jan/febr forfaller til betaling 10. April.

Merverdiavgiftssats for alt pliktig salg/kjøp er 25%

- a) Sett opp resultatbudsjett for april
- b) Sett opp likviditetsbudsjett for april. Avregn bankkontoen mot kassekredittkontoen
- c) Sett opp balansebudsjett pr. 30 april når du får oppgitt at skyldig merverdiavgift pr 30. April er: 1 287 500.
- d) Hvordan er likviditetssituasjonen? Belys ut fra relevante nøkkeltall og kom eventuelt med forslag til forbedringer hvis nødvendig. Gå ut fra samme budsjetterte salgsinntekter for mai som for april hvis du har behov for det.
- e) Vis hvordan posten skyldig merverdiavgift pr. 30 april oppgitt i c) ovenfor er beregnet.

Standardkostmodellen i symboler

Direkte materialer:

Materialavvik: $M_s \cdot P_s - M_v \cdot P_v$

Mengdeavvik: $M_s \cdot P_s - M_v \cdot P_s = (M_s - M_v) \cdot P_s$

Prisavvik: $M_v \cdot P_s - M_v \cdot P_v = (P_s - P_v) \cdot M_v$

Direkte lønn:

Lønnsavvik: $T_s \cdot L_s - T_v \cdot L_v$

Tidsavvik: $T_s \cdot L_s - T_v \cdot L_s = (T_s - T_v) \cdot L_s$

Lønnsatsavvik: $T_v \cdot L_s - T_v \cdot L_v = (L_s - L_v) \cdot T_v$

Indirekte variable kostnader (med timer som fordelingsgrunnlag):

Totalavvik: $T_s \cdot K_s^{vk} - VK_v$ K_s^{vk} = Std sats ind vk pr time

Effektivitetsavvik/produktivitetsavvik: $T_s \cdot K_s^{vk} - T_v \cdot K_s^{vk} = (T_s - T_v) \cdot K_s^{vk}$
 VK_v = Virkelig ind vk

Forbruksavvik: $T_v \cdot K_s^{vk} - VK_v$

Indirekte faste kostnader (med timer som fordelingsgrunnlag):

Totalavvik: $T_s \cdot K_s^{fk} - FK_v$ K_s^{fk} = Std sats ind fk pr time

Volumavvik: $T_s \cdot K_s^{fk} - FK_s$ FK_s = Budsjettert ind FK i per.

Budsjettavvik: $FK_s - FK_v$ FK_v = Virkelig ind FK i per.

Salgets resultatavvik: (bidragsregnskapet)

Salgsprisavviket: (virkelig salgspris – budsjettert salgspris) x virkelig salgsvolum.

Salgsvolumavvik: (Virkelig salgsvolum – budsjettert salgsvolum) x forkalkulert DB pr enhet.

Vedlegg 1.

Standardkostregnskap etter selvkostprinsippet

Periode:

SALG	Produkt:			SUM HELE BEDRIFTEN		
	Antall		kr	kr	kr	
	Standard			Standard kostnad	Virkelige kostnader	Avvik Dir. kostnader
	Mengde	Sats	Kostnad			
Direkte materialer					141360	
Direkte lønn Avd.: Tilvirkning 1					216300	
Direkte lønn Avd.: Tilvirkning 2						
Indirekte tilvirkningskostnader:	Sum avvik direkte kostnader →					
Avd.: M					69300	Dekningsdiff.
Avd.: T					46900	
Avd.:						
Periodens tilvirkningskost						
Beholdningsendringer varer i arbeid						
Tilvirkningskost ferdigvarer						
Beholdningsendringer ferdigvarer						
Tilvirkningskost solgte varer						
Indirekte administrasjonskostn					85000	
SELVKOST						
PRODUKTRESULTAT						
	Sum avvik direkte kostnader					
	Sum dekningsdifferanser					
	PRODUKSJONSRESULTAT					